

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/180/2020
Identifikačné číslo spisu: 6420201633
Dátum vydania rozhodnutia: 12. augusta 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6420201633.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. X., narodeného XX. F. XXXX, bývajúceho u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, Ul. SNP 122, Žiar nad Hronom, dieťa rodičov: matky - F. A., bývajúcej v Ž. Z. O., O. XXX/XX, v dovolacom konaní zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Reptiš, so sídlom v Žiari nad Hronom, Námestie Matice Slovenskej 6 a otca - V. X., bývajúceho v Ž. Z. O., O. XXX/XX, t. č. Ú.Q. Z. V. V. B. B., A. X, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracoviska Žiar nad Hronom na nariadenie neodkladného opatrenia o dočasnom odňatí maloletého matke a jeho zverení do dočasnej starostlivosti Domu sv. Alžbety, n. o., vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5PPOm/1/2020, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. júna 2020, sp. zn. 14CoPom/2/2020, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 19. mája 2020, č. k. 5PPOm/1/2020 - 36 zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici, na odvolanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracoviska Žiar nad Hronom, uznesením z 9. júna 2020, sp. zn. 14CoPom/2/2020 zmenil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom z 19. mája 2020, č. k. 5PPOm/1/2020 - 36 tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne odníma maloletého P. X., nar. XX. F. XXXX, toho času bytom ako matka Ž. Z. O., J. Č.. XX, z osobnej starostlivosti matky F. A.H., nar. XX. H. XXXX, trvale bytom XXX XX Ž.D. Z. O., O. XX/XX, toho času bytom Ž. Z. O., J. Č.. XX a zveruje ho do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Dom svätej Alžbety, krízového strediska, n. o., so sídlom Banská Bystrica, Ulica 9. Mája č. 74, do právoplatného skončenia konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa P. X., nar. XX. F. XXXX, ktoré začne z úradnej povinnosti Okresný súd Žiar nad

Hronom a v ktorom rozhodne vo veci starostlivosti o toto maloleté dieťa. Súčasne odvolací súd zrušil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 27PPOm/1/2020 zo 6. marca 2020 o skôr nariadenom neodkladnom opatrení.

3. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 10. júna 2020 a právoplatným 27. júna 2020, č. k. 5PPOm/1/2020 - 73 začal konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého P. X., nar. XX. F. XXXX bez návrhu.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala matka maloletého dieťaťa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. d/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, (ďalej len „CSP“), keď mala za to, že neukončené konanie o návrhu z 18. mája 2020 „bránilo podaniu návrhu v tej istej veci novým podaním“. Navrhla zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Kolízny opatrovník maloletého a otec maloletého nevyužili právo vyjadriť sa k dovolaniu matky.

6. Dovolanie podala matka maloletého dieťaťa vo veci upravenej v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania matky maloletého dieťaťa bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) [ďalej aj len najvyšší súd] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka konania zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie matky maloletého dieťaťa nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

8. Matka maloletého dieťaťa prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z § 420 písm. d/ CSP.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP.

11. Najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 3 Cdo 236/2016, (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

12. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

13. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

14. Najvyšší súd svojou judikatúrou akceptuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 8 Cdo 83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí, sp. zn. 5 Obdo 76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458).

15. Z doterajšej judikatúry (R 21/2018 a R 76/2018) možno vyabstrahovať záver, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“ a ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP, je také, ktoré konzumuje vec samú. Jedná sa o prípady, kedy rozhodnutie o predbežnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej a zároveň, na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Ide teda o rozhodnutia, u ktorých sa nepredpokladá, aby po ich vydaní boli dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci. Naproti tomu rozhodnutia, ktoré nekonzumujú vec samú, sú najmä tie, ktoré sú vydané v priebehu súvisiaceho konania vo veci samej.

16. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení v zásade nereprezentuje rozhodnutie vo veci samej, pretože sa všeobecne predpokladá jeho spojenie s vecou samou. Je ňou len (vtedy), ak konzumuje vec samú, čo naznačuje akúsi jeho „pripodobiteľnosť“ nezmeniteľnému meritórnemu rozhodnutiu (navodzujúcemu stav veci právoplatne rozsúdenej - res iudicata). Kľúčovou sa tu zdá byť okolnosť, že také rozhodnutie už nebude môcť byť atakované nadväzujúcim a súvisiacim rozhodnutím vydaným vo veci samej. V takom prípade by išlo o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, na ktoré dopadá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP.

17. V danom prípade dovolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že nariadil neodkladné opatrenie v konkrétnom rozsahu (viď výrok rozhodnutia odvolacieho súdu) s ohraničením času jeho trvania (t. j. do právoplatného skončenia konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa P. X.). Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého P. X., ktoré vecne súvisí s nariadeným neodkladným opatrením, bolo Okresným súdom Žiar nad Hronom začaté ex officio (viď jeho uznesenie z 10. júna 2020, č. k. 5PPOm/1/2020 - 73, právoplatné 27. júna 2020). Súčasne dovolací súd zrušil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 27PPOm/1/2020 zo dňa 6. marca 2020 o skôr nariadenom neodkladnom opatrení.

18. Z uvedeného je zrejmé, že uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení (vo svojom zmeňujúcom výroku) nekonzumuje vec samú, lebo bude dotknuté konaním a rozhodnutím vo veci samej (konaním vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, v ktorom súd meritórnym rozhodnutím upraví pomery tohto dieťaťa z hľadiska jeho najvhodnejšej starostlivosti), nejedná sa o rozhodnutie vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, tak ako to prezumuje ustanovenie § 420 CSP. Z uvedeného dôvodu je v tejto časti dovolanie v zmysle § 420 CSP procesné neprípustné.

19. Pokiaľ dovolanie matky smerovalo aj voči zrušujúcemu výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, tu sa žiada pripomenúť, že tento výrok je funkčne podriadený výroku o nariadení neodkladného opatrenia, lebo od tohto výroku bol výrokom závislý, čo tiež znamená, že ak pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP,

nemôžu byť splnené ani pri rozhodnutí, ktoré je od neho závislé. Napokon to, že dovolanie proti uzneseniu (výroku uznesenia), ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ale ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, konštatoval najvyšší súd už v judikáte R 19/2017.

20. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie matky maloletého dieťaťa podané v zmysle § 420 písm. d/ CSP ako procesne neprípustné podľa § 477 písm. c/ CSP odmietol.

21. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.